

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku S.K.

z udziałem D.B. i Miasta Ł.

o stwierdzenie nabycia własności przez zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej Miasta Ł.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Łodzi

z 7 kwietnia 2025 r., III Ca 1367/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. ustala, że wnioskodawca i uczestnik ponoszą koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 kwietnia 2022 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi Widzewa w Łodzi oddalił wniosek S.K. o zasiedzenie w sprawie z udziałem Gminy Miasto Ł. i D.B. (pkt 1) oraz oddalił wniosek o zasądzenie na rzecz wnioskodawcy kosztów postępowania (pkt 2).

Postanowieniem z 7 kwietnia 2025 r. Sąd Okręgowy w Łodzi zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, że stwierdził, iż S.K. z dniem 1 czerwca 2017 r., przez zasiedzenie nabył własność nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy [...], o powierzchni [...] ha, stanowiącej działkę nr [...] opisaną na mapie sporządzonej przez geodetę uprawnionego Z.W. w dniu 7

stycznia 2025 r., a przyjętej do zasobu Skarbu Państwa reprezentowanego przez Prezydenta Miasta Ł. w dniu 20 stycznia 2025 r., dla której w Sądzie Rejonowym w Ł. urządzona została księga wieczysta (...) i ustalił, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania zgodnie ze swoim udziałem w sprawie (pkt 1); ustalił, że uczestnicy ponoszą koszty postępowania apelacyjnego zgodnie ze swoim udziałem w sprawie (pkt 2).

Uczestnik Miasto Ł. wniósł skargę kasacyjną, w której zaskarżył postanowienie Sądu Okręgowego w całości. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na jej oczywistą zasadność z uwagi na to, że zaskarżone orzeczenie rażąco odbiega od ukształtowanych w wyniku orzecznictwa Sądu Najwyższego poglądów dotyczących przekształcenia posiadania zależnego w posiadanie samoistne.

W odpowiedzi wnioskodawca wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i zasądzenie od uczestnika na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnił przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Przechodząc do oceny twierdzenia o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), należy przypomnieć, że zachodzi ona

wówczas, gdy z treści skargi bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań wynika, że wadliwości przytoczone w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Konieczne jest w związku z tym wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającej na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia SN: z 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; z 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 r., nr 4, poz. 75; z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06). Wymaga przy tym podkreślenia, że przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. postanowienie SN z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Wynikająca z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka oczywistej zasadności skargi kasacyjnej ma charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna jest zasadna w stopniu „oczywistym”, jeżeli można ją stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez potrzeby pogłębionego badania okoliczności sprawy (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07).

Bliższa analiza skargi kasacyjnej nie wykazała, że jest ona oczywiście uzasadniona w przyjętym wyżej rozumieniu. Posiadanie samoistne oznacza stan władztwa nad rzeczą odpowiadający posiadaniu właścicielskiemu. Posiadacz samoistny włada rzeczą „jak właściciel” (art. 336 k.c.) W szczególności korzysta z nieruchomości z wyłączeniem innych osób, pobiera pożytki i dochody, a także uważa się za uprawnionego do rozporządzenia nią. Równocześnie należy zaznaczyć, że przy długotrwałym posiadaniu nieruchomości możliwe są – na tle konkretnych uwarunkowań – zmiany w sposobie władania nią. Jeżeli dochodzi do przekształcenia posiadania zależnego w posiadanie samoistne, powinno być ono ujawnione w sposób widoczny dla otoczenia (postanowienie SN z 4 lipca 2024 r., II CSKP 844/22). Ocena tej kwestii w znacznej mierze dotyczy sfery ustaleń

faktycznych i oceny dowodów, które to zagadnienia uchylają się spod kognicji Sądu Najwyższego w postępowaniu kasacyjnym (art. 398³ § 3 k.p.c.).

Z tych względów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 520 § 1 w zw. z art. 391 § 1, art. 398²¹, art. 108 § 1 i art. 13 § 2 k.p.c.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

A.G.

[SOP]